Барыы дойдулар пролстарийдара холбоһуҥ!

САРДАҤА

ССКП өлөнүөк ороһуонунаадыы комитетын уонна үлэһиттэр депутаттарын ороһуоннаадыы советын орган

ОРГАН ОЛЕНЕКСКОГО РАЙКОМА КПСС И РАЙОННОГО СОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ

№39 (495) | Бээтинсэ Ыам ыйын 15 к. 1959 с. | Тахсара 5-с сыла.

Коммунистическай үлэ бээтинсэтэ — өрө көтөҕүллүү саҥа көстүүтэ

Биһиги ороһуоммут үлэһиттэрэ ССКП XXI съезһин үураахтарын истигник биһирээннэр, семилетка бастакы сылын — 1959 сыл сорудахтарын болдьоҕун иннинэ толорор иһин социалистическай эбэһээтэлистибэни ылынналлар өрө көтөҕүллүүлээхтик үлэлиллэр.

Үлэһиттэр итиэ өрө көтөҕүллүүлэригэр тирэҕирэн, Үөһээ Бүлүү ороһуонун Исидор Барахов аатынан колхоз коммунистара көҕүлээһиннэриннэн колхоз сылайар үлэһиттэрэ уонна сулууспалаахтара бэйэлэрин сүрүн үлэлэригэр охсуну таһаарбакка туран, хас бээтинсэ ахсын колхоз производствогыгар уонна тэрилтэлэр хаһааһыстыбаннай үлэлэригэр тахсан үлэлиргэ быһаарыылларын уонна коммунистическай үлэ бээтинсэтинэн аатааабыттарын соторутааҕыта буолбут биһиги ороһуоммут партийнай активын мунньаҕа өйөөн, ороһуон кииннигэр, нэһилиэктэргэ коммунистическай үлэ бээтинсэтин — саҥа бачыымын тэнитэргэ быһаарда.

ССКП райкомун бюрога коммунистическай үлэ бээтинсэтин семилетка сорудахтарын толоруурга маассабайдар инициативатын көстүүтүн быһыытынан сыаналаата уонна партийнай актив коммунистическай үлэ бээтинсэтин тэнитэрэ наадалааҕынан аахпытын биһирээтэ. Ороһуон кииннигэр нэһилиэктэргэ коммунистическай үлэ субуотатын, хас бээтинсэ аайы тэрийэргэ ууруурдулла.

Ороһуон кииннин тэрилтэлэрин салайаччыларын сүбэ мунньаҕа коммунистическай үлэ иэн үчүгэй бачыымын биһирээбит партийнай актив уонна ССКП райкомун бюротун ууруурдарын өйөөтүлэр. Ол гынан баран коммунистическай үлэ бээтинсэтэ диэн аатааабакка, коммунистическай үлэ субуотата диэн аатыырга уонна хас субуота аайы тахсан үлэлиргэ быһаардылар. Коммунистическай үлэ субуотата маҥнайгы сабыдыалыын, атыннык этиэххэ маҥнайгы күнүн сарсын, субуотаҕа орто оскуолаҕа уонна детсадка киллэриллибит уоккаа отторуулаах эрдэхтэн, хайыытан сабыаннырга быһыардыллар.

Коммунистическай үлэ субуотатын ороһуон кииннин тэрилтэлэрин үлэһиттэрэ бэйэлэрин мунньахтарыгар дьүүллэһэн баран биһирээтилэр. Онон коммунистическай үлэ субуотатыгар маассабай тахсыыны тэриллиллэхтик тэрийиэххэ эрэ наада. Партийнай, профсоюзнай уонна комсомольскай тэрилтэлэр итиннэ салайаччылар бу кэрэхсэбиллээх инициативаны — коммунистическай үлэ саҥа көстүүтүн сагабыыллахтык көҕүлүүр, тэрийэр сорудах туруорунуохтаахтар.

Нэһилиэктэргэ эмиэ коммунистическай үлэ саҥа көстүүтүн өйүүрү уонна коммунистическай үлэ субуотатын тэрийэри олохтоох партийнай тэрилтэлэр уонна нэһилиэк салайаччылара көҕүлүүллэрэ наада.

Семилетка бастакы сылын сорудахтарын болдьоҕун иннинэ толоруоҕуҥ!

Барыы кыахтаары — семилетка туһатыгар

ССКП уочарата суох XXI съезһин Директиваларын советскай норуот улуукан политическай уонна производственнай өрө көтөҕүллүүнэн көрүстэ. Съезд ылыммыт ууруаахтарын дьүүллэһиинэн сибээстээн ороһуон үлэһиттэрэ сэттэ сыллаах былааны болдьоҕун иннинэ толоруурга үрдэтиллибит эбэһээтэлистибэни ылыннылар. Ороһуон колхозтара бэйэлэрин кыахтарын ааҕынан көрөн баран 1959—1965 сылларга ороһуон норуотун хаһаайыстыбатын сайыннарыы кэскиллээх былаанын ылыннылар, ол былаан партия уобаластаадыы комитетынан уонна Саха АССР Министрдэрин Советынан бааһырэнэн кэлбитэ.

Аастыт сылы кытта тэҥнээтэххэ, 1965 сылга эт ылыытын барыы көрүнэ тыыннаах ыйааһынын 4,3 төгүл, ол иһигэр табаттан эти ылыыны 4,6 төгүл улаатар. Эти оноруурга сэттэ сыллааҕы былааны 1963 сыл толорорго сорук турар. Биир фуражнай ынахтан 1958 сыл 637 кг. үүт ылыллыбыт буоллаҕына, 1000 кг. үүккэ тиэрдэр, эбэтэр үүт валовай ыамын икки төгүл кэриҥэ улаатыннарар сорук турар. Клеткаҕа иитиллэр кыыллар тириилэрин государствоҕа туттарыы уопсай суумата икки төгүлтэн ордук улаатар. Балык бултааһына 3,5 төгүлтэн ордук улаатыаҕа. Ороһуон хаһаайыстыбатын сүрүн салаатын таба иитиитин сэттэ сыл устата 32 бырыһыан, ыанар ынах сүөһүү 33 бырыһыан, сылгыны 35 бырыһыан үүнээрэр сорук туруорулунна. Сэттэ сыллаах былаанынан 130 тахса колхозтаахтар олорор дьиэлэрин тутуута, итиннэ ыанар обо дьиэлэрэ, онтон да атын производственнай тутуулар ыыгыллыылара, ол кэнсе ороһуон кииннигэр олорор дьиэлэр уонна общественнай тутуулар көрүллэллэр.

Сэттэ сыл устата үөрэх салаатын, доруобуйа харыстабылын уонна культурнай сырдатар учреждениелар тэрилтэлэрин кэҥээһиннэрэ, ол кэнсе иитэ тэрилтэлэр үлэлэрин туһунан бобуруостара көрүллэллэр.

Бу семилеткаҕа биһиги ороһуоммут промышленнай ороһуон буолар кэскиллээх. «Удачнай» кэлэр сылтан туһаҕа киириитэ сыыһа тэриллэн барыа уонна элбэх нэһилиэнньэлээх куорат тутуллуоҕа. Билигин куорат тутуллар сирин бөлүү үлэтэ ыытыллар.

Итиэ улахан соруктары олоххо киллэрии ороһуон нэһилиэнньэтин материальнай уонна культурнай таһымын үрдэтиини өссө түргэнник хааччыйыаҕа. Ороһуон колхозтара 1959 сылга — семилетка маҥнайгы сылын болдьоҕун иннинэ толорор иһин социалистическай куоталаһыыны тэнитэллэр, үрдэтиллибит эбэһээтэлистибэни ылыннылар.

★

П.М. ВЕРЕВКИН,
ССКП райкомун бастакы секретара.

★

1959 сыл бүтүүтэ хас сүүстүү тыһы табаттан 78 тугуту ылары уонна улахан табаны 95 бырыһыан тыыннаахтыы иитэри ситиһиллиэхтээх, эти оҥорон таһаарыыны чыыстай этинэн 200 тоннаҕа тириэрдиллиэхтээх. Клеткаҕа иитиллэр кыыллартан 1.064 тыһ. солк. дохуот ылыллыахтаах. Биир фуражнай ынахтан 800 кг. үүт ыаныахтаах. Бу сылга натура дохуотун үрдэтэр сыалтан 49,5 тонна балыгы, 40 тонна кыыл этин бултаныахтаах. Семилетка маҥнайгы сылын болдьоҕун иннинэ толорор иһин ороһуон үлэһиттэрэ социалистическай куоталаһыыга киирсэннэр итинник үрдэтиллибит эбэһээтэлистибэни ылыммыттара.

Ол эрээри ылыммыт эбэһээтэлистибэлэри толоруурга туһаайан, партийнай - тэрийэр уонна политическай-маассабай үлэ билиҥҥи көрдөбүлгэ ырааҕынан эппиэттээбэт. Соторутааҕыта райсовет исполкомун уонна ССКП райкомун бюрота «Ороһуон үрдүнэн социалистическай эбэһээтэлистибэ туолан иһиитин туһунан» боппуруоһу дьүүллэстилэр. Бу сүҥкэн улахан суолталаах боппуруоһу — социалистическай эбэһээтэлистибэлэри колхозтар бырабылыаннылара, нэһилиэктэр Советтара, партийнай тэрилтэлэр уонна тэрилтэлэр салайаччылара олус мөлтөхтүк салайаллара, дьиҥэр социалистическай эбэһээтэлистибэни туолуутун тэрийбэттэрэ сэмэлэнна.

Түөрт ый устата ылыммыт эбэһээтэлистибэлэрэ туолан иһиитин туһунан биир да колхоз бырабылыаннатыгар, Совет сессиятыгар, коллективтар мунньахтарыгар уонна партийнай мунньахтарга дьүүллэһиллибэтэх. Эбэһээтэлистибэ туолан иһиитин туһунан бэрэбиэркэлэр да ыытыллыбатахтар. Сталин аатынан колхоз (колхоз председателэ Николаев, нэһилиэк Советын председателэ Спиридонов) 11 стадатыттан 9 стадаҕа эбэһээтэлистибэлэр муус устар иккис аҥарыгар диэри тиэрдиллибэтэхтэр. Райпоҕа (председатель Прокопьев, партийнай тэрилтэ секретара Гуляев) остолобуой, пекарня уонна ипс сыаҕын үлэһиттэрэ эбэһээтэлистибэни ылыынан хабыллыбатахтар. Маннык чахчылар атын колхозтарга уонна тэрилтэлэргэ эмиэ бааллар.

Ылыныллыбыт эбэһээтэлистибэлэри туола тэрээһин үлэ ыытыллыбатаҕын түмүгэр колхозтар ааспыт сыллааҕар үлэлэрин көрдөрүүлэрэ биллэрдик намтатылынна. Холобур, «Коммунизм» колхозка былырыын түөрт ый устата 72 таба туһата суох өлбүт буоллаҕына быйыл итиэ кэмигэ 228 таба өллө. Сталин аатынан колхоз үп сметатын 140 тыһыынча солкуобайынан ааспыт сыллааҕар бу түөрт ый иһигэр итиэҕэс толорон иһэр. Оттон «Ээйик» колхоз ааспыт сыллааҕар 1331 кг. үүтүнэн аҕыйах үүтү ыата. Ороһуон үрдүнэн саһыл иитиитигэр итиэҕэстэр таҕыстылар, көрүүхарайыы, аһатыы куһаҕаныттан саһыл оҕото өлүүтэ уонна ийэ саһыл кытараһына таһаарылынна.

Биһиги үлэбит билиҥҥи итинник мөлтөх түмүктэрэ партия XXI съезһин историческай ууруаахтарыттан сөптөөх түмүгү оҥостумматахпытын, ылыммыт эбэһээтэлистибэлэри толоруурга тэрийэр партийнай, политическай-маассабай үлэни дьиҥнээхтик тэрийбэтэхпитин көрдөрөр.

Райсовет исполкома уонна партия райкомун бюрота ылыммыт социалистическай эбэһээтэлистибэни салайыыны, тэрийиини партия XXI съезһин көрдөбүллэригэр сөп түбэһиннэрэн ыытыыны хас биирдии тустаах салайааччылартан мольюйдулар. Эбэһээтэлистибэлэр туолуулларын иһин туох баар тэрийэр, политическай үлэни ыытан 1959 сылга государственнай сорудахтары толоруурга туһаайыллыбыт практическай ууруаҕы ылыннылар.

Хас биирдии салайаччы сорудаҕынан итиэ ууруаҕы олохтоох киллэриигэ тэрийэр-маассабай үлэни күүһүрдүү, социалистическай куоталаһыыны киэҥник тэнитии, ылыныллыбыт эбэһээтэлистибэни толорбот биир да колхоз, тэрилтэ уонна бириигээдэ суох буоларын ситиһии буолар. Эбэһээтэлистибэ туолан иһиитин хас ый ахсын бэрэбиэркэлээн, дьүүлгэ туруоран, эбии дьаһаллары ылан эбэһээтэлистибэ бултуччу туоларын хааччыйыахха. Бастыҥ бириигээдэлэри уонна үлэһиттэри, куоталаһыы хаамыытын маасса биллитигэр бэчээтинэн киэҥник сырдатан иһэри ситиһиэххэ наада.

Биһиги таба төрөтүүтүгэр, кини сайыныгы көһүүтүгэр, саһыл иитиитин салайыыга, сүөһүттэн ылар бородуукуйаны үрдэтиигэ, балык бултааһынын тэрийиигэ, тутуу былаанын толоруурга барыы кыахтары түмэн үлэлиирбитин коммунизмы киэҥ далаһынаахтык тутуу соруктара эрэйэр.

Партия XXI съезһин маассабай ортотугар пропагандалаһыны күүһүрдэн, социалистическай эбэһээтэлистибэни толоруурга ороһуон үлэһиттэрин түмэн, семилетка маҥнайгы сылын — 1959 сыл сорудахтарын болдьоҕун иннинэ толорон партия иннигэр биэрбит уонна эрэннэрбит бигэ тылбытын чиэстээхтик толоруоҕуҥ!

Коммунистическай үлэ бээтинсэтэ — өрө көтөҕүллүү саҥа көстүүтэ

Биһиги ороһуоммут үлэһиттэрэ ССКП XXI съезһин ууруаахтарын истигник биһирээннэр, семилетка бастакы сылын — 1959 сыл сорудахтарын болдьоҕун иннинэ толорор иһин социалистическай эбэһээтэлистибэни ылынналлар өрө көтөҕүллүүлээхтик үлэлиллэр.

Үлэһиттэр итиэ өрө көтөҕүллүүлэригэр тирэҕирэн, Үөһээ Бүлүү ороһуонун Исидор Барахов аатынан колхоз коммунистара көҕүлээһиннэриннэн колхоз сылайар үлэһиттэрэ уонна сулууспалаахтара бэйэлэрин сүрүн үлэлэригэр охсуну таһаарбакка туран, хас бээтинсэ ахсын колхоз производствогыгар уонна тэрилтэлэр хаһааһыстыбаннай үлэлэригэр тахсан үлэлиргэ быһаарыылларын уонна коммунистическай үлэ бээтинсэтинэн аатааабыттарын соторутааҕыта буолбут биһиги ороһуоммут партийнай активын мунньаҕа өйөөн, ороһуон кииннигэр, нэһилиэктэргэ коммунистическай үлэ бээтинсэтин — саҥа бачыымын тэнитэргэ быһаарда.

ССКП райкомун бюрога коммунистическай үлэ бээтинсэтин семилетка сорудахтарын толоруурга маассабайдар инициативатын көстүүтүн быһыытынан сыаналаата уонна партийнай актив коммунистическай үлэ бээтинсэтин тэнитэрэ наадалааҕынан аахпытын биһирээтэ. Ороһуон кииннигэр нэһилиэктэргэ коммунистическай үлэ субуотатын, хас бээтинсэ аайы тэрийэргэ ууруаҕы ылла.

Ороһуон кииннин тэрилтэлэрин салайаччыларын сүбэ мунньаҕа коммунистическай үлэ иэн үчүгэй бачыымын биһирээбит партийнай актив уонна ССКП райкомун бюротун ууруаахтарын өйөөтүлэр. Ол гынан баран коммунистическай үлэ бээтинсэтэ диэн аатааабакка, коммунистическай үлэ субуотата диэн аатыырга уонна хас субуота аайы тахсан үлэлиргэ быһаардылар. Коммунистическай үлэ субуотата маҥнайгы сабыдыалын, атыннык этиэххэ маҥнайгы күнүн сарсын, субуотаҕа орто оскуолаҕа уонна детсадка киллэриллибит уоккаа отторуулаах эрдэхтэн, хайыытан сабыаннырга быһаардылар.

Коммунистическай үлэ субуотатын ороһуон кииннин тэрилтэлэрин үлэһиттэрэ бэйэлэрин мунньахтарыгар дьүүллэһэн баран биһирээтилэр. Онон коммунистическай үлэ субуотатыгар маассабай тахсыыны тэриллиллэхтик тэрийиэххэ эрэ наада. Партийнай, профсоюзнай уонна комсомольскай тэрилтэлэр итиннэ салайаччылар бу кэрэхсэбиллээх инициативаны — коммунистическай үлэ саҥа көстүүтүн сагабыыллахтык көҕүлүүр, тэрийэр сорудах туруорунуохтаахтар.

Нэһилиэктэргэ эмиэ коммунистическай үлэ саҥа көстүүтүн өйүүрү уонна коммунистическай үлэ субуотатын тэрийэри олохтоох партийнай тэрилтэлэр уонна нэһилиэк салайаччылара көҕүлүүллэрэ наада.

Ороһуоннаадыы потребительскай кооперация коллективын үлэһитэрэ

Ороһуон барыы рабочайдарыгар, сулууспалаахтарыгар уонна колхозтаахтарыгар ыҥырыыта

ССКП XXI съезһин историческай ууруаахтарын олохтоох киллэрэргэ советскай норуот коммунизмы киэҥ далаһынаахтык тутар кэмигэр, үлэһиттэри үлэҕэ коммунистическайдыы сыһыаннаһыы тыыннаах иитии улахан суолтаны ылар.

Семилетка улуукаанаах программата советскай норуоту ураук сиорумтуолаахтык үлэлиргэ өрө күүрдэр, коммунистическай үлэ саҥа бачыымнара бүттүүн биһиргэбили булаллар.

Биһиги райпо үлэһиттэрэ коммунистическай үлэ субуотатын туһунан коллектив мунньаҕар дьүүллэһэн баран, хас субуота ахсын тэриллиилээхтик, бука барыы тахсан үлэлиргэ эбээһинэстэнэбит уонна ороһуон үлэһиттэрин активнайдык кыттарга ыҥырабыт.

Агитатордарга көмө

КОММУНИЗМ МАТЕРИАЛЬНАЙ-ТЕХНИЧЕСКЭЙ БАЗАТЫН ҮӨСКЭТИИ

Биһиги дойдубут олоҕор киэҥ далааһыннаах коммунистическай тутуу историяҕа киирэр саҥа сүһүөх кэмэ кэллэ. Советскай дьоннор өлохторун бары наадыйыытын толору хааччыйар, Маркс тылынан эттэххэ, общественнай баай-дуол дэбиличчи дэлэйэр бириэмэтэ хаһы-үйэ чуга hаата. Социалистическай тутул усулуобуйатыгар дьон наадыйыыларын толоруу, норуот өлөҕүн илгэтин таһымын үрдэтии оҥоруулаах күүстэр сайдыыларыттан, общественнай производство кээмэйиттэн быһаччы тутулуктанар.

«Билиҥҥи бириэмэҕэ биһиги дойдубутугар сүрүн практическай соруҥунан **коммунистическай общество материальнай-техническэй тирэҕин тэрийии, социалистическай оҥорумтуолаах күүстэри саҥалыы молунньук өрө көтөҕүү буолар**“, — диэн ыйбыта ССКП XXI съеһигэр оҥорбут дакылаатыгар табаарыс Н. С. Хрущев.

Оҥорумтуолаах күүстэри былааннаахтык үүнэрия коммунизм бары материальнай уонна духовнай кэскиллэрин үөскэтиигэ: норуот туттар таһаардарын дэлэтиигэ, куорат уонна дэриэбинэ, илии уонна ой үлэлэрин икки ардыларынаҕы уратылаһыылары туоратыыга, үлэ бэйэтин ис хоһоонун уларытан кинини кики олоҕун бастыҥ наадата, кини үөрүүтүн-көтүүтүн, дьолун-соргутун источниига оҥорууга төрүт буолар.

Коммунизм материальнай-техническэй тирэҕэ социализм материальнай-техническэй тирэҕиттэн үөскээн тахсар, онон кини социалистическай производствоны сайыннарыы уонна бары өттүнэн туһаныы түмүгэ буолар.

«Коммунизм материальнай-техническэй тирэҕин үөскэтии, туох-ханнык иннинэ, үрдүк сайдыылаах аныгы индустрия баар буолуута, дойду ситэри электричестволаныыта, промышленность уонна тыа хаһаайыстыбатын бары салаатыгар научнай-техническэй прогресс, производство бары процесстарын толору механизациялаһын уонна автоматизациялаһын, энергия саҥа төрүттэрин, айылҕа олгом баайын, саҥа синтетическай уонна да атын матырыйаалларын бары өттүнэн туһаныы, бары үлэһиттэр культурнай-техническэй таһымнара үрдээһиннэ, производство тэриллитин салгыы туһаныы уонна үлэ оҥорумтуотун үрдэтии буолар» — диэн Н. С. Хрущев партия съеһигэр эҥилтэ.

Сэттэ сыллаах былааны ситиһиилээхтик толоруу коммунизм үрдүкү фазатыгар салгыы түргэнник тийиигэ бигэ акылааты ууруоҕа.

Семилетка сылларыгар дойду экономическай сайдыытыгар партия чугастааҕы 15 сылга оҥорбут программатын лаппа улахан өгтө толоруллуоҕа. Ол түмүгэр бириэмэни сүүйэн, ССРС сүрүн экономическай соруҥун толоруу болдьоҕун чуга hатыы, коммунизм материальнай-техническэй тирэҕин тэрийии хааччыллыаҕа.

Биһиги дойдубут кылгас историческай болдьоохо нэһилиэннэ бипир киһитигэр тиксэр бородууксуйаны оҥорон таһаарыыга ордук сайдылаах капиталистическай дойдулары ситэн аастаахтаах, атынык эттэххэ, капитализмы кытта экономическай куоталаһыыга толору кыайан, Америка Холбоһуктаах Штаттарын үрдүк көрдөрүүлэрин куоһарыахтаах.

Семилетканы толоруу түмүгэр биһиги промышленноспыт валовай бородууксуйата, быһа холуйдахха, 80 бырыһыан үүнүөҕэ. Советскай Союз бородууксуйа сорох кылаабынай көрүҥнэрин абсолютнай оҥорон таһаарыыга АХШ промышленнай бородууксуйатын билиҥҥи таһымын аһарыаҕа, оттон атын көрүҥнэргэ киниэхэ чуга hыаҕа. Ити кэмҥэ уопсайынан тыа хаһаайыстыбатын дьоһуннаах бородуукталарын оҥорон таһаарыы, ону тэҥэ киниэлэр нэһилиэннэрэ бипир киһитигэр тиксиилэрэ Холбоһуктаах Штаттар билиҥҥи таһымнарын куотуоҕа. ССРС-ка нэһилиэннэрэ улаханнык үүнэр, онон биһиги нэһилиэннэбит АХШ киэнинээҕэр, быһа холуйдахха, 15—20 бырыһыан элбэх буолуоҕа диэн суоттуохха сөп. Онон производство абсолютнай кээмэйинэн даҕаны, ону тэҥэ нэһилиэннэ бипир киһитигэр тиксэр бородууксуйаны оҥорон таһаарыыга даҕаны, Н. С. Хрущев ойуулаан эҥилтин курдук, АХШ-ны туораан кулу диэн көрдөһөн туран, кинини аанна көтөн, аан дойдуга бастыҥ миэстэҕэ тахсар гуһугар, нэһилиэннэ бипир киһитигэр тиксиитин аҕар буоллахха, сэттэ сыллаах былааны толоруу кэнниттэн, баҕар, өссө биэс сыл наада буолуоҕа.

Биллэрин курдук, социалистическай система нэһилиэннэ бипир киһитигэр тиксэр бородууксуйаны оҥорон таһаарыытынан сайдылаах капиталистическай дойдулар ситиспит таһымнарыгар тийиэн барыы мунгурданан хаалыа суохтаах. Ити таһымы ситиһии инникитин коммунистическай принцибинэн аһаан-таҥнан олорууга тийиэри хааччыйар оҥоруулаах күүстэри өрө көтөҕүү суолугар маҥнайгы кэрдис эрэ буолар.

Партия сэттэ сыллаах былааҥҥа норуот хаһаайыстыбатын бүтүннүүтүгэр быһаарыылаах суолталаах социалистическай общество салааларын үрдүк тэтимнээхтик сайыннарыыга ыйар. Ол аата туох ханнык иннинэ техническай прогресс төрүтүн — ыарахан индустрияны өрө көтөҕүү, үлэһиттэр олохторун уйгутун туһаайыы, дойду обороналанар дьоҕурун бөҕөргөтүү буолар. Промышленнай производствоны уопсайынан 80 бырыһыан кэриҥэ үүнэрдэххэ, производство средстволарын оҥорон таһаарыы 85—88 бырыһыан улаатыаҕа.

Семилеткаҕа промышленнай сайдыы салаатыгар аастыт 100—200 сылларга оҥоһуллубуту ситиһиэх тустаахпыт. Онуоха маннык холобурдар баалларр.

200-тэн тахса сыл устата биһиги дойдубутугар 89 мөлүйүөн тонна тимир рудата хостоммута. Семилеткаҕа кини 60—70 бырыһыан кэриҥэ үүнүөҕэ. 100 сылга 113 мөлүйүөн тонна нефть хостоммута. Оттон сэттэ сылга кини 117—127 мөлүйүөн тоннаан эбиллиэҕэ.

1965 сылга электроэнергияны оҥорон таһаарыы 500—520 миллиард киловатт-чаас буолуоҕа. Электростанцияларгa 58—60 мөлүйүөн киловаттаах саҥа кыамталар киллэриллиэхтэрэ. Ити Советскай былаас сылларыгар туттуллубуттааҕар элбэх буолуоҕа.

Сэттэ сыллаах былааҥҥа бириэмэни сүүйэр уонна үбү угууну күүһүрдэр туһугар, чэпчэки сыаналаах чох, айылҕа гааһын уонна мазут көмөлөрүнэн ититэр электростанциялар ордук элбэх тутуллуохтаахтар. Гидроэнергетическай тутууга үбү угууну сарбыйыыттан электростанциялар кыамталара, быһа холуйдахха, 10 мөлүйүөн киловатынан улаатыаҕа, ити уон биэс кэриҥэ Днепрогэскэ тэҥнэһэр! Ону таһынан маннык электростанциялары: 3 600 тыһыынча киловатт кыамталаах Братскайдааҕы, 2530 тыһыынча киловаттаах Сталинградскайдааҕы, Кременчугскайдааҕы, Вогкинскайдааҕы, Бухтарминскайдааҕы уо. д. а. гидроэлектростанциялары тутуу бүтэриллиэҕэ. Ону тэҥэ былааҥҥа элбэх бөдөҥ атомнай электростанциялары тутуу көрүлүннэ.

Тыа хаһаайыстыбатын электрификациялаһын киэҥ далааһыннаныаҕа. Семилетка сылларыгар бары совхозтары, РТС-тары, колхозтары электрификациялаһын бүтэриллиэҕэ.

Семилетка сылларыгар химическэй бородууксуйаны оҥорон таһаарыы кээмэйэ үс төгүл кэриҥэ улаатыаҕа. Ордук синтетическэй матырыйааллары: пластическай маассалары уонна синтетическэй сымаланы оҥорон таһаарыы сэттэ төгүл, искусственнай утахтары оҥорон таһаарыы түөрт төгүл, олортон ордук сыаналаах синтетическэй утахтары оҥорон таһаарыы 12—13 төгүл үүнэриллиэхтэрэ. Химизация үлэ процесын сүҥкэнник түргэтэтиэҕэ, үлэ оҥорумтуотун үрдэтиэҕэ. Синтетическэй матырыйаалы оҥорон таһаарыыны түргэнник сайыннарыы норуот туттар үрдүк хаачыстыбалаах чэпчэки сыаналаах табаардарын тосту киэҥник оҥорон таһаарыыга кыаҕы биэриэҕэ.

Коммунизм материальнай-техническэй тирэҕин тэрийэр туһугар энергия саҥа источниктарын, дойду айылҕатын баайын-дэлэгэй саппааһын бары дьаһалларынан туһаныахха, оҥоруулаах күүстэри тарҕатан туруорууну тупсарыахха наада.

Холобура семилеткаҕа илин дойду үһүс металлургическай базатын кыамталарын үлэҕэ киллэриллиэхтээх. Хаһы-үйэ ити база икки завода: Кузбаска, Арҕааҥҥы Сибирдээҕи уонна Карагандинскайдааҕы — «Казахстан Магнитката» заводтар тутуллан эрэллэр. Иннікитин хара металлургия илин диэки өссө салгыы сыҕарыйа туруоҕа.

Сурах улаханнык үөрпүтэ

Кулун тутар саҕана биһиги оройуоммутугар типс враһа уонна техник кэллэ диэн сурах колхозтаахтары улаханнык үөрпүтэ. Колхозтаахтар ыраах учаастакалартан саҥа типс олорторо киирэн ыйыйынан сыыттылар.

Сылдьан билсиспиппит мээнэҕэ үөрбүт эбиппит. Оройуон киниигэр олорор сулууспалаахтар, тыаттан киирэр колхозтаахтар типстэрин тонотон испиттэр. Типстэрэ ылыллыбыт дьон саҥа тиһиҥ олорторууга уочаракка суруттаралар. Оттон сотору буолан баран типс олордуоҕун матырыйаал суох буолбут аатырар.

Ити курдук матырыйаал суох аатыран элбэх киһи эт миилэлэринэн аһаан сиэн сылдьарга күһэлиннилэр. Биһиги, тыаҕа сылдьар колхозтаахтар саҥа типс оҥорторбокко үлэлиир сирбитигэр тарҕастыбыт. Кэлэр өттүгэр типс оҥорор техник Өлөнүөккэ баар буолара наада.

Е. Константинова,
«Коммунизм» колхоз чилиэнэ.

Бастакы хардыылар

ССКП Киин Комитетын уонна ССРС Министрдэрин Советын кулун тутар 2 күнүнээҕи 1959 сыллаах «Дойдуга общественнай бэрээдэги көрүүгэ үлэһиттэр кыттыыларын туһунан» уураахтарын олохтоох киллэриинэн сибээстээн, оройуоҥҥа общественнай бэрээдэги көрүүгэ добровольнай народнай дружиналары оройуон киниигэр, нэһилиэктэргэ тэрийии уонна киниэлэргэ саҥа чилиэннэри көҥүл өттүнэн ылыы салгыы бара турар.

Бу улахан партийнай, государственнай суолталаах дьаһалы олохтоох киллэрии балачча тэрээһиннээхтик «Коммунизм» колхозтаах партийнай тэрилтэ (секретарь таб. Николаев В.С.) сабалаата.

Маны сэргэ бу дьыалаҕа эпиилэтиннэһэ суох сыһыаннаһар партийнай тэрилтэлэр суох буолбатахтар. Холобур, Дьэлиндэ, Солоҕон нэһилиэктэригэр баччаанна диэри дружиналары тэрийиигэ, кинилэр үлэлэрин салайыыга биллэркөстөр үлэлэр ыытылла иликтэр Райсовет, райпо иһинээҕи партийнай тэрилтэлэр бу боппуруоска олус сыылбатык сыһыаннаһаллар.

Оройуон киниигэр тэриллибит Бесфамильнай Н.С. командирлаах добровольнай народнай дружина Первэй Маайы бырааһынныыктааһын бириэмэтигэр общественнай бэрээдэги көрүүгэ оройуоннааҕы милиция отделениетыгар улахан көмөҥ оҥордулар. Дьуһуурустубаҕа бэйэлэрин эбээһинэстэрин ордук кыһамныылаахтык толорор Сергей Попов, Василий Спиридонов курдук дружина чилиэннэрэ нэһилиэннэ ытыктабылынан туһаналлар.

И. Александров,
оройуоннай штаб начаалынныыта.

Ирдэбилгэ ыытыллыбыт матырыйаалга

„Сүөргү быһыылаах салайааччы“

Итинник заголовкалаах матырыйаал «Сардаҥа» хаһыаккка киирбитин редакция бэчээккэ таһаарбакка ирдэбилгэ ыыппыта.

Матырыйаалга райпо бырабылыанньатын председателин солбуйааччы таб. Гуляев М. Ф. үлэ дьиссипилинэтин ытыктаабаты таһаарбытын туһунан суруллубут. Матырыйаал бэрэбиэркэлэнэн кырдьыктааҕа дакаастанна, онон таб. Гуляевы кытаанахтык сэмэлээн туран, иннікитин сөбө суох быһыыны таһаардаҕына партийнай эпиилэккэ тардылларын сэрэтилиннэ диэн редакцияҕа ССКП райкома биллэрдэ.

Редактор И.И. БУДИЩЕВ.

РЕДАКЦИЯ АДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөнүөк оройуона. Редакцияҕа киирэр сурукка араспаанньаны, аатыы, аҕа аатын, толору суруллуохтаах.

Заказ. № 495. Оленекская районная типография. Тираж. 400